Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vejledning for vildtplejestationer

Nedenfor angives de grundlæggende retningslinjer for pleje af tilskadekommet vildt eller nødstedt yngel. Der henvises i øvrigt til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 330 af 19. marts 2013 (med senere ændringer) om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt. Naturstyrelsen kan bemyndige personer og virksomheder til at pleje tilskadekommet vildt eller nødstedt yngel. Naturstyrelsen påser overholdelsen af ovenævnte bekendtgørelse. Ved uhensigtsmæssig pleje eller overtrædelse af bekendtgørelsen, kan Naturstyrelsen fratage bemyndigelsen til vildtplejestation.

1. Overordnede principper

1.1 På vildtplejestationerne må der kun modtages tilskadekommet eller nødstedt vildt. Arbejdet med pleje af tilskadekommet vildt (fritlevende pattedyr, fugle, krybdyr og padder) eller nødstedt yngel er "hjælp til det enkelte dyr eller individ i nød" og derfor ikke af hensyn til *bestande* af vildt.

1.2 Alle tilskadekomne eller nødstedte individer af vildtlevende vildtarter modtages, visiteres, plejes og genudsættes efter de samme principper uanset artens status i forhold til beskyttelseskrav. Invasive arter, havpattedyr og oliefugle plejes ikke.

1.3 Hjælpen sigter mod at være livsbevarende og med henblik på at individet bliver genudsat (se afsnit 4).

2. Hvem kan få bemyndigelse?

2.1 Bemyndigelse til at drive vildtplejestation kan gives til personer med en relevant uddannelse i forhold til pleje af dyr, eller som kan dokumentere kendskab og praktisk erfaring med pleje af dyr. Eksempler på relevante uddannelser kan være dyrepasser, veterinærsygeplejerske m.m., og arbejdet kan være udført i både Danmark og udlandet. Dokumentation skal indsendes til Naturstyrelsen. De vildtplejestationer som per 1. marts 2015 er aktive, kan fortsat drive vildtplejestation på de betingelser, som gjaldt på godkendelsestidspunktet.

3. Visitation

3.1 Tilskadekommet eller nødstedt vildt skal indleveres til og plejes på en station tættest muligt på fundstedet. For øerne må vildt kun indleveres til, visiteres på og plejes på stationer beliggende på dén ø, hvor de blev fundet. For Jylland gælder det, at vildt fundet syd for Limfjorden kun må indleveres til, visiteres på og plejes på stationer beliggende syd for Limfjorden. Vildt fundet nord for Limfjorden må kun indleveres til, visiteres på og plejes på stationer beliggende nord for Limfjorden.

3.2 Ved hver henvendelse vurderes det, om vildtet er tilskadekommet eller i nød, samt om hjælpen bedre kan ydes på stedet end ved at sende vildtet til en vildtplejestation.

3.3 Visitationen skal afklare vildtets aktuelle tilstand og dets muligheder for overlevelse og succesfuld genudsætning. Hvis visitationen afgør, at dyret bør aflives, skal dette ske hurtigst muligt af hensyn til dyrets tarv.

3.4 Unaturlig adfærd hos det skadede vildt skal have samme opmærksomhed som fysiske skader.

3.5 Det vigtigste kriterium i vurderingen af, hvorvidt vildt skal plejes eller aflives, er, om det kan genudsættes i naturen med overlevelseschancer og få en livskvalitet, der er sammenlignelig med ikke plejede vildt af samme art, alder og køn.

3.6 Dyr i pleje må ikke udsættes for smitsom sygdom.

3.7 Hvis en vildtplejestation får dyr ind, der efterfølgende viser sig at have en smitsom sygdom, skal det pågældende dyr aflives, og vildtplejestationen må efter dyrlægens anvisning ikke modtage dyr, der kan smittes i en periode.

4. Pleje

4.1 Der skal i planlægningen af et plejeforløb tages højde for langvarig stress og menneskelig prægnings negative indvirkning på vildt, hvorfor korte forløb skal favoriseres. Plejen skal endvidere tilrettelægges, så risikoen for prægning på mennesker samt stress minimeres mest muligt.

4.2 Længerevarende pleje bør kun foretages, når det er absolut nødvendigt. Hvis pleje ikke vurderes at kunne føre til genudsætning indenfor en periode på 6 måneder skal vildtet aflives hurtigst muligt. Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde, f.eks. at udsætningstidspunktet forringer dyrets overlevelseschance, dispensere fra dette efter ansøgning.

4.3 Der skal gennem hele plejeforløbet, bl.a. i kraft af gode naturlige fysiske rammer for det vildt, der skal plejes, sikres en høj velfærd for vildtet lige fra den første visitation af vildtet via selve plejen til og med genudsætningen.

4.4 Under en længerevarende pleje bør man altid tage vidtrækkende hensyn til vildtets naturlige behov, såvel de fysiologiske og de adfærdsmæssige behov. Der skal, i forhold til den enkelte art, tilbydes fysiske rammer og så naturlige omgivelser som muligt, naturlige foderemner og mulighed for aktivering.

4.5 Som hovedregel skal medicinering af vildt holdes på et minimum. Medicin må ikke gives forebyggende. Al brug af receptpligtige midler skal ske efter dyrlægens anvisning, jf. gældende lovgivning

5. Genudsætning

5.1 Det genudsatte vildt skal have overlevelseschancer, funktionsdygtighed og en livskvalitet, der er sammenlignelig med ikke plejet vildt af samme art, alder og køn. Vildt, der har været igennem et plejeforløb, skal genudsættes, så snart det er færdigplejet. For dyr med dvaleperiode genudsættes disse kun i dvaleperioden hvis de vurderes at kunne overleve eller gå i dvale. Dyr som under pleje er gået i dvale genudsættes ikke i dvaleperioden, uanset betingelserne i punkt 4.2.

5.2 Vildt genudsættes så vidt muligt på den lokalitet, det blev indsamlet eller en lokalitet i nærheden af denne under hensyn til dyrets tarv og fortsatte mulighed for at bevæge sig frit i naturen. Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra ovenstående, hvis en lokalitet ikke længere eksisterer eller er helt uegnet som levested for arten, f.eks. hvis en sø er udtørret i løbet af plejeperioden.

5.3 Genudsætningsmetoden skal vælges, så den optimerer vildtets muligheder for at indtage sin plads i naturen – finde skjul, finde føde, formere sig.

5.4 Genudsat vildt må ikke påføre den vilde fauna sygdomme eller genetisk forurening.

5.5 Redefaste fugleunger må ikke genudsættes i reder af egne artsfæller eller af andre arter.

5.6 Vildt, der er prægede på mennesker, må ikke genudsættes. Disse dyr skal aflives.

Kronkalve aflives altid, idet de ikke kan erhverve de nødvendige sociale færdigheder ved en opfostring af mennesker. Handyr af hjortevildt aflives altid, da selv let prægning på mennesker medfører risiko for angreb på mennesker efter genudsætningen.

5.7 Vildt, der ikke kan genudsættes med overlevelseschancer, funktionsdygtighed og en livskvalitet, der er sammenlignelig med ikke plejet vildt af samme art, alder og køn, skal aflives. Naturstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra dette, f.eks. hvis dyret kan indgå i en formidlings- eller forskningssammenhæng.

6. Ind- og afrapportering, opfølgning og faglig opbakning mv.

6.1 Vildtplejestationen skal indrapportere oplysninger for hvert modtaget stykke vildt om art, køn, alder, hvorfra vildtet er modtaget, omstændighederne ved fundet af vildtet (forhistorien), diagnose, hvordan vildtet er plejet, hvornår vildtet er dødt/aflivet/genudsat, samt hvordan og hvor genudsætningen er foretaget. Dato skal angives for hvert enkelt handlingsforløb.

6.2 De ovenfor nævnte data fra vildtplejestationerne skal årligt afrapporteres til Naturstyrelsen.

6.3 Vildtplejestationerne bør om muligt følge op på vildtets skæbne efter genudsætningen. Forskningsprojekter kan indgå.

6.4 For at sikre en faglig korrekt modtagelse, visitation, pleje og evt. genudsætning af forskellige vildtarter skal vildtplejestationerne tilknyttes en faglig opbakning med en eller flere personer med en relevant faglig baggrund. Den faglige opbakning skal kunne indsamle og vurdere litteratur eller udenlandske erfaringer om vildtpleje, samt behandle og analysere erfaringer fra vildtplejestationerne selv.